Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de annunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seria garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifa și învoiela.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anu 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovu:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anu 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anu 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 89. Brașovŭ, Joi, 21 Aprilie (3 Maiu) 1888.

Brașovŭ, 20 Aprilie st. v. 1888.

In ședința dela 30 Aprilie a comisiunei de incompatibilitate a camerei deputațilorŭ ungurĭ s'a desbătutŭ afacerea deputatului cercului Caransebeșŭ, Michailŭ Popovicĭ.

Decisiunea luată de comisiune e cunoscută cetitorilorŭ noștri. S'a declaratŭ de nevalidŭ mandatulŭ de deputatŭ și totodată s'a pronunțatŭ neeligibilitatea d-lui Popovicĭ ca deputatŭ timpŭ de trei anĭ.

Acéstă decisiune nu ne-a surprinsŭ. Se scia, că ce s'au făcutŭ cu d-lŭ generalŭ Doda, se va face și cu urmașulŭ sĕu, care a adoptatŭ aceeași liniă de conduită.

In comisiune însĕ s'au petrecutŭ lucrurĭ cu acéstă ocasiune, carĭ nu se potŭ trece sub tăcere.

S'a găsitŭ unŭ deputatŭ ungurŭ anume Veszter, care a datŭ espresiune părerei, că dieta nu póte ignora „lucrurile dușmane statului," cuprinse în declarațiunea adresată de d-lŭ Popovicĭ camerei. Comisiunea însĕ a refusatŭ a aduce în discuțiune acéstă parte a afacerei, sub cuvêntŭ că nu se ține de sfera lucrărilorŭ sale.

Cum vedemŭ, comisiunea s'a ferĭtŭ de a trata acéstă cestiune, pe când cu cale era ca nu numai sĕ o desbată în sinulŭ ei, ci sĕ o aducă și în desbaterea camerei. Căcĭ décă neadevĕrate suntŭ cele dise în scrisórea sa de d-lŭ Popovicĭ, ocasiunea trebuia anume căutată, ca sĕ se facă lumină și sĕ se arate că „lucrurĭ dușmănóse statului" suntŭ cele cuprinse în acea scrisore și sĕ se și dovedéscă acésta. Și în casulŭ de față, tratarea cestiunei acesteia cădea chiar în sfera competinței comisiunei.

Ce a disŭ deputatulŭ Caransebeșului cătră dieta ungurĕscă? Că o politică de statŭ, care caută a crea unŭ parlamentŭ pentru o singură rassă, escludêndŭ pe celelaite; că o politică de statŭ, care tinde a identifica interesulŭ comunŭ alŭ țĕrii cu interesulŭ particularŭ alŭ unei rasse, înaugurând dominațiunea unui particularismŭ în stilŭ înaltŭ; că o politică de statŭ, care caută mijloculŭ celŭ mai eficace pentru dominațiunea unei singure rasse, ca condițiune pentru esistența ulterióră a Ungariei: o asemenea politică de statŭ e absolutŭ incompatibilă cu interesele esențiale ale poporului romănŭ.

Décă „lucrurĭ dușmănóse statului" suntŭ acestea, era o datoriă patriotică a comisiunei sĕ le ia în desbatere și sĕ le aducă și în discuțiunea camerei. Era o datoriă patriotică sĕ se arate lumei, că în dietă suntŭ representate tóte naționalitățile din Ungaria potrivitŭ cu numĕrulŭ sufletelorŭ; era o datoriă patriotică sĕ se arate, că guvernulŭ întrebuințéză puterea, autoritatea, organele și mijlócele materiale ale statului, pe terenulŭ politicŭ și culturalŭ, deopotrivă în serviciulŭ intereselor naționale ale tuturor rasselor: era o datoriă patriotică sĕ se arate, căși potestatea legislativă și esecutivă a statului e pusă deopotrivă în serviciul intereselor naționale ale diferitelorŭ naționalitățĭ; în fine era o datoriă patriotică a comisiunei și a camerei sĕ arate lumei întregĭ, că tóte naționalitățile deopotrivă constituescŭ și conservă statulŭ și că e o calumniă, e în adevĕrŭ unŭ lucru dușmănosŭ statului a pretinde, că o singură rassă ar fi „uniculŭ elementŭ constituitorŭ și conservatorŭ de statŭ".

Dér după-ce de douĕ-decĭ de anĭ tótă puterea și autoritatea statului, tóte organele și mijlócele lui materiale, tótă puterea legislativă și esecutivă au fostŭ întrebuințate pentru anihilarea naționalitățilorŭ nemaghiare pe tóte terenele, în interesulŭ esclusivŭ alŭ rassei maghiare: cum ar fi putútŭ dovedi comisiunea de incompatibilitate și camera, că „lucrurĭ dușmănóse statului" cuprinde scrisórea d-lui Popovicĭ, fiindŭ că „neadevĕrate" arŭ fi?

Nu strigă Ungurii dela putere în fiecare di, că „rassa maghiară e uniculŭ elementŭ constituitorŭ și conservatorŭ de statŭ?" Nu folosescŭ tóte jertfele ce le aducŭ naționalitățile nemaghiare în interesulŭ esclusivŭ alŭ rassei maghiare?

Nu caută sĕ 'năbușéscă vocea naționalitățilorŭ nemaghiare, ca sĕ nu mai pótă ridica plângerĭ nicĭ în pressă în contra nedreptățilorŭ ce se comitŭ fațá cu ele?

Comisiunea de incompatibilitate s'a ferĭtŭ de a aduce în discuțiune lucrurile acestea, pentru-că se temea, d'a nu se da pe față în tótă goliciunea lorŭ stările anormale și ilegale ce s'au creatŭ pentru naționalitățile nemaghiare.

Amesteculŭ Rusiei.

Sub acestŭ titlu scrie „Unirea" din Bucurescĭ următorulŭ articul:

Diarele române séu celŭ puținŭ cele liberale suntŭ pline de considerațiunĭ asupra amestecului representantului séu agențiloru Rusiei în ultimele fapte petrecute în țĕră.

Noi ne-am ținutŭ d'o camdată d'o parte mulțămindu-ne a cere sĕ se cerceteze seriosŭ, spre a se dovedi amesteculŭ și în acelŭ casŭ a se înfera în fața lumei acéstă scandalósă ingerință a unei puterĭ streine în afacerile nóstre interióre.

Décă am protestatŭ noi când Rusia s'a amestecatŭ în Bulgaria, cum n'am protesta când se amestecă la noi? Și că s'a amestecatŭ suntŭ temeinice indicii care o arată. Sĕ reamintimŭ unele.

Pe când în diua de 15, câțĭ-va deputațĭ mergeau în procesiune la cameră, în fruntea a vre-o 100—200 de ómenĭ, cei doi secretarĭ ai legațiunii rusescĭ se aflau în mijloculŭ lorŭ. Ce căutau acolo?

Mai multŭ: cei doi secretarĭ erau citațĭ în diare, ca martorĭ: se spunea că ei ar fi depositarĭ ai unorŭ glónțe găsite în curtea metropoliei.

Altŭ faptŭ. Când cu sgomotósa manifestare dela palatŭ, tótă lumea a putútŭ vedé pe d. Hitrovo în curtea palatului, încuragiândŭ prin presența sa — décă nu și prin altceva — acea manifestare. Ce caută acolo d-nulŭ Hitrovo?

Altŭ faptŭ nou, care pune vêrfŭ și celorlalte și chiar le explică:

„România Liberă", vorbindŭ despre afacerea Leonte Constantinescu, dice că acestŭ omŭ era de multŭ cunoscutŭ ca spionŭ rusescŭ.

Spionŭ rusescŭ! Va sĕ dică d. Hitrovo are o poliția, are spionĭ în țĕră la noi!

Ce Românŭ mai póte tăcea? Ce Românŭ mai are dreptulŭ d'a tăcea?

Póte, ba e sigurŭ, că diplomația rusă a avutŭ tot-d'auna asemenĭ apucăturĭ: însĕ aceste procedărĭ suntŭ contrarii dreptului gințilorŭ; cei-ce le întrebuințéză calcă peste atribuțiunile și drepturile lorŭ și nu se mai potŭ ocroti după „dreptulŭ de exteritorialitate".

Incă o datoriă dér, sĕ se cerceteze seriosŭ, sĕ se pună mâna pe firulŭ uneltirilorŭ și, când vomŭ puté dice: iacă dovada! nu se va găsi nicĭ unŭ singurŭ Românŭ în țĕră, nicĭ unŭ singurŭ omŭ de trébă în lume, ca sĕ nu protesteze din tóte puterile.

Și câtŭ de mare împĕrățiă e Rusia, ea va fi ne voită a-șĭ rechiăma ómenii, cum a făcutŭ cu cei din Bulgaria, și a-șĭ pune pofta în cui de amestecŭ în afacerile nóstre.

Dér cercetările, după părerea nóstră, arŭ trebui sĕ mérgă chiar multŭ mai departe. Sĕ nu ne oprimŭ a dovedi că s'au amestecatŭ străinii, sĕ căutămŭ a vedé prin cine: sĕ aflămŭ care suntŭ ómenii, Românii, ce au datŭ mănă de ajutorŭ acestui amestec, s'au făcutŭ uneltele pĕcătóse ale străinilorŭ în contra țĕrelorŭ. Acești ómenĭ au tomis, dând mână de ajutorŭ strinului, unŭ actŭ de négră trădare în contra țĕrei. Ei trebue dovedițĭ, pedepsițĭ, înfierațĭ și stigmatizațĭ.

De nu se va face acésta, reulŭ se va mări, trădătorii vorŭ căpĕta curagiu și amarŭ plăti-va țéra toleranța nemintósă de astă-dĭ.

Sĕ căutămŭ decĭ cu stăruință și fără obosire pe cei carĭ s'au făcutŭ códă de toporŭ în potriva drepturilorŭ liniștei și chiar vieței țĕrei.

Trădarea n'are dreptŭ la nicĭ-unŭ felŭ de crutare.

Manifestațiunile pentru Boulanger.

Din Parisŭ se telegrafiază, cu data de 28 Aprilie următórele:

Erĭ pe la 5 óre séra o mulțime mare sta în picióre înaintea cafenelei Riche așteptândŭ sosirea generalului Boulanger. Trăsurile înainteză greu. Generalulŭ sosesce în trăsură închisă, în tovărășiă cu comitele Dillon. Mai în urmă vinŭ alte trăsurĭ cu prietinii generalului Mulțimea strigă: „Trăiéscă Boulanger!" Agenții poliției în grupurĭ numĕróse stau înaintea cafenelei și pe ulițele din împrejurime. Poliția maltratéză pe lucrătorii și pe ómenii de rêndŭ oprindu'i de a sta înaintea cafenelei. Spiritile suntŭ fórte îndârjite. Pănă la miedulŭ nopții nicĭ o întêmplare regretabilă nu s'au produsŭ, însĕ tótă lumea crede că ceva trebue sĕ iésă din lucru. Décă se va sĕvêrși vr'o întêmplare, vina va fi a guvernului și a poliției, carĭ prin intervenirea lorŭ fórte adese-orĭ pricinuescŭ indignare și înverșunare în publicŭ.

La banchetŭ, datŭ în cafeneaua Riche, d-nulŭ senat Naquet orŭ a spusŭ că popularitatea generalului Boulanger însemnéză o putere pentru Franța și Republică.

Generalulŭ Boulanger a disŭ că pregătesce rĕsboiulŭ, dér că e partisanŭ alŭ păcei. Elŭ doresce ca numele sĕu sĕ sluјéscă de semnŭ de întrunire pentru cei carĭ vorŭ sĕ eșimŭ din starea anarchică și crede la întărirea republicei, carĭ nu trebue despărțite de patriă nicĭ odată. Generalulŭ declara, că e dușmanulŭ dictaturei și décă constituanta va pronunța desființarea președenției republicei, ea ar rĕmâne în picióręcu tóte aceste.

Vre-o 40 de persóne au fostŭ arestate, erĭ séra, apoi liberate, la sfârșitulŭ unui banchetŭ datŭ de generalulŭ Boulanger deputațilorŭ bulangiștĭ în salónele cafenelei Riche.

Aceste persóne strigaseră: „Trăiéscă Boulanger!" Printre ele figuréză d. Deroulède, deputații Le Hérissé, de Susini, precum și d. Vernet, redactorŭ alŭ „Revistei britanice".

Diarele anunță, că d. Laguerre va interpela guvernulŭ în privința acestorŭ arestărĭ.

SCIRILE DILEI.

Se comunică îmbucurătórea scire, că d-lŭ generalŭ *Traianŭ Doda* merge spre bine, mulțămită silințelorŭ ce și-le dau medicii Dr. Mureșianu și celŭ militarŭ din Caransebeșŭ.

*
* *

Au fostŭ înaintațĭ cu diua de 1 Maiu în armata comună la gradulŭ de *căpitanŭ cl. II*: locotenenții Stefanŭ *Bogatŭ*, Emil *Rucavina*, Bartolomei *Andreica*, Const. *Salescu*. La gradulŭ de *locotenentŭ*: sublocotenentulŭ Iuliu *Beran*; la gradulŭ de *sublocotenentŭ*: locțiitorii de subloc. Alexandru *Munteanŭ*, Antonŭ *Antonelli*, Vicențiu *Beran* și Iosifŭ *Petrașŭ*, ér Stefan *Costan* în reservă, toțĭ la infanteriă. Sublocotenentulŭ Mihailŭ *Vlădanŭ* e înaintatŭ la gradulŭ de *locotenentŭ*; locțiitorulŭ de subloc. Fr. *Brada*, Antoniu *Petanŭ* și Nicolau *Spintre* la gradulŭ de *sublocotenentŭ*, toțĭ la artileriă. La honvedĭ suntŭ înaintațĭ: căpitanulŭ cl. I. Alexandru *Velle* la gradulŭ de *maiorŭ*, căpitanulŭ cl. II. George *Popovicĭ* la gradulŭ de *căpitanŭ cl. I.*

*
* *

In cercurile hotărîtóre din *Budapesta* se vorbesce, că ministrulŭ ungurescŭ *Tisza* va rĕmâne definitivŭ ministru de finanțe, negreșitŭ pentru ca sĕ vadă cu ochii crescerea deficitelorŭ și ruina financiară. Ministru de interne va fi numitŭ dice-se, Iuliu *Szapary*, fostulŭ ministru de finanțe.

*
* *

„Kolozsvár" scrie în articolulŭ sĕu de fondŭ dela 30 Aprilie, că pe diua de 20 Augustŭ se va ține *adunarea generală a „Kulturegylet"-ului* în orașulŭ „Gazetei," și al lui „Kronstädter Zeitung," adecă în *Brașovŭ*. Și dice, că nu se temŭ „Kulturegyletiștii sĕ vină în acestŭ orașŭ pronunțatŭ ca orașŭ alŭ naționalităților, pentru-că ei vreu în publicŭ sĕ arate cine suntŭ și ce voiescŭ și caută ocasiunea, ca pe fiă-care sĕ-lŭ convingă, décă până acum n'ar fi avutŭ timpŭ orĭ ocasiune de a se convinge, că „Kulturegylet"-ulŭ e nevinovatŭ și urmăresce numai scopurĭ culturale unguresci. Deodată

cu adunarea acésta kulturegyletistă se va ține și adunarea comitetului administrativŭ a comitatului Brașovŭ, vrêndŭ prin acésta a înălța festivitatea dilei.

Fóia ungurésca póte fi pe deplinŭ sigură, că Românii nu'i vorŭ da Kulturegyletului mai multă atențiune decâtŭ dă unŭ călĕtorŭ nebăgatŭ în sémă care vine și se duce. Câtŭ pentru „nevinovăția" lui, ne póte slăbi, n'avemŭ nevoiă nicĭ de pretinsa cultură, nicĭ de pretinsulŭ patriotismŭ kulturegyletescŭ.

* *

Lunĭ în 18 Aprilie s'a deschisŭ în Bucurescĭ *congresulŭ corpului didacticŭ din România*, la care au luatŭ parte peste 700 de învĕțătorĭ și profesorĭ de tóte gradele.

* *

Pagubele pricinuite în comitatulŭ *Bichișŭ* prin *inundărĭ* se socotescŭ în sumă de o jumĕtate de milionŭ florinĭ.

* *

Fóia bugetară „Kolozsvar" a primitŭ dela biuroulŭ de corespondență din Viena o telegramă care dice, că ministrulŭ de esterne Kalnoky a vorbitŭ, în consiliulŭ comunŭ de miniștri, despre *situațiunea din afară* dândŭ a se înțelege că situațiunea e multŭ mai seriósă și mai îngrijitóre ca pe la sfĕrșitulŭ anului trecutŭ.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei."

Nordulŭ Transilvaniei, 28 Aprilie 1888.

Domnule Redactorŭ! Vĕ rogŭ a publica în prețuita nóstră fóiă „Gazeta Transilvaniei" ilegala alegere de jude comunalŭ în comuna Căticau, care s'a întêmplatŭ la 19 Aprilie n.

Prima alegere a fostŭ în Noemvre anulŭ trecutŭ cu care ocasiune a fostŭ realesŭ de nou fostulŭ jude comunalŭ armeno-maghiarŭ Csiszar Imre, de care s'a fostŭ săturatŭ bietulŭ poporŭ până în sufletŭ, însĕ după-ce prin favorisare și prin mai multe voturĭ ilegale a reeșitŭ amŭ reclamatŭ la administrațiunea comitatensă ca sĕ nimicéscă acea alegere, ceea ce amŭ și câștigatŭ, și așa a doua alegere s'a fixatŭ pe diua de 19 Aprilie anulŭ curentŭ.

Acéstă alegere a fostŭ și mai ilegală; pretorele Kovats László, care nicĭ pe *A* românescŭ nu-lŭ cunósce, necum sĕ mai pricépă vre-unŭ cuvêntŭ românescŭ, a aplicatŭ legea după capulŭ sĕu. Venindŭ la fața locului oam pe la 8 óre diminéța, a aflatŭ de bine, îndemnatŭ fiindŭ de judele comunalŭ Csiszár Imre și notarulŭ jidano-maghiarŭ Friedman Mayer — inimicĭ neîmpăcațĭ cu preotulŭ și cu învĕțătorulŭ Georgiu Hatosu — sĕ mérgă la școla românéscă sĕ védă cum stau trebile pe acolo, cugetândŭ că vorŭ puté afla vre-o vină învĕțătoriului. Intrândŭ în școlă, judele procesualŭ cu „renumita" antistiă, numai decâtŭ l'a provocatŭ pe învĕțătoriulŭ sĕ rĕspundă pentru ce nu suntŭ mai mulțĭ pruncĭ în școlă. La întrebarea acésta i s'a datŭ rĕspunsŭ fără reservă: pentru-că antistia nu ne întinde mână de ajutorŭ, ba când învĕțătoriulŭ o-a provocatŭ cu listele de lenevire, „brava" antistiă i-a rĕspunsŭ: „nu ne molesta cu de acestea!" După acésta propunêndu-se religiunea la pruncĭ, aceștia au datŭ nisce rĕspunsurĭ nimerite. Apoi a aflatŭ de bine solgăbirĕulŭ Kovats sĕ audă și din computŭ ceva, din care studiu asemenea au rĕspunsŭ bine copii. Cu tóte astea îndestulire nu a arătatŭ. Apoi a provocatŭ pe învĕțătorŭ sĕ arate tóte protocólele recerute cugetândŭ că nu le va avé; însĕ nicĭ acestea nu au lipsitŭ. Ca totușĭ sĕ-șĭ arate „puterea", când a eșitŭ afară i-a datŭ părintesculŭ sfatŭ învĕțătorului, dicêndu-i în limba maghiară: „Teljesitse a kötelességét" (împlinesce-țĭ datorința.) Rĕspunsulŭ nimeritŭ i-a fostŭ din partea bravului învĕțătorŭ: „Ösmerem a kötelességemet" (îmĭ cunoscŭ eu datorința).

După aceea s'a dusŭ în cancelaria comunală unde s'au adunatŭ membrii viriliștĭ și comunalĭ, apoi a deschisŭ cartea legei sĕ ne spună ce putere are dênsulŭ la alegere, după aceea a luatŭ înainte concursulŭ datŭ în scrisŭ de judele Csiszár Imre, în care de nou cere sĕ fiă alesŭ și așa p r i m o l o c o l'a pusŭ în candidațiă; apoi a mai aflatŭ de bine sĕ mai pună unŭ alŭ doilea candidatŭ pe unŭ jidanŭ Schmiedt Ferenz. Ne-amŭ rugatŭ și noi membrii românĭ sĕ ni-se concédă și nouĕ unŭ alŭ treilea candidatŭ din poporŭ, omŭ cu carte, fiindŭ la 1000 de suflete române, însĕ rĕspunsulŭ a fostŭ: „Eu fac aceea ce dictéză legea!" Vĕdêndŭ noi că nu ne ajungemŭ scopulŭ, sĕ reésă unulŭ din sînulŭ nostru, i-amŭ lăsatŭ acolo și ne-amŭ depărtatŭ, rĕmânêndŭ la alegere vre-o câțĭva amăgițĭ de bĕutură și vre-o câțĭva jidanĭ, carĭ au sbieratŭ „sĕ trăiască Csiszar Imre de birĕu", și așa éră de nou a reeșitŭ acela, care cu vre-o câteva minute mai nainte a disŭ cătră mai mulțĭ ómenĭ adunațĭ la alegere: „Sĕ scițĭ că éră voiu fi birĕu și apoi voiu bate cu bâta ca pe câne.

Bietulŭ poporŭ s'a înspăimêntatŭ de acestŭ sufletŭ negru, care nu se rușinéză a se făli că „nicĭ popii vostru încă nu-i este ertatŭ sĕ între în biserică fără voia mea". Pe preotŭ îlŭ vexéză în totŭ chipulŭ, ér pe învĕțătorulŭ nostru notarulŭ Friedman l'a acusatŭ la judecătoriă ca „Zugirkász" (scriitorŭ neautorisatŭ) fiindcă ne face câte unŭ contractŭ gratuitŭ. Pe umerii noștri se sporescŭ din di în di sarcinele, suntemŭ aprópe de desperare. Vomŭ mai încerca încă astă-dată a recura contra alegerii lui Csiszár Imre, fostŭ croitorŭ (curuitorŭ) în Clușiu.

Asta e administrația unguréscă! Numai Dumnedeu sĕ ne mângăie.

C a t i c a u, 20 Aprilie 1888.

Unŭ părtinitorŭ alŭ adevĕrului.

Inchiderea sesiunei Academiei Române.

Vinerĭ, în 15 Aprilie, Regele și Regina României au mersŭ la palatulŭ universității din Bucurescĭ spre a asista la ședința din urmă a sesiunei Academiei.

La sosire Maiestățile Lorŭ au fostŭ întêmpinațĭ de d. D. Sturdza, secretarŭ generalŭ alŭ Academiei Române, și de domnii membri Barițŭ, Sionŭ și Stefănescu.

Regele, după ce ocupă fotoliulŭ presidențialŭ, anunță adunărei, că face darŭ Academiei operile complecte ale „Carmenei Silva." Acéstă comunicare fù primită de întrega asistență cu prelungite aclamărĭ.

Maiestatea Sa, declarândŭ apoi ședința deschisă, dete cuvêntulŭ d-lui Barițŭ, care proclamă pe d-șóra Elena Sevastos ca premiantă a premiului de lei 5000 „Eliade Rădulescu" pentru scrierea presentată la concursŭ asupra subiectului „Nunta la Românĭ," studiu etnograficŭ comparativŭ; pe d. Em. Bacaloglu, ca premiantŭ alŭ premiului „Lazărŭ" de lei 5000. pentru scrierea „Elemente de fisică."

După acésta d. B. P. Hășdĕu, avênd cuvêntulŭ, dete cetire unei dărĭ de sémă asupra lucrărei „Etymologicum Magnum Romaniae," ér d. G. Sion cetì o relațiune asupra documentelorŭ istorice din archivele dela Chișineu.

Regele declară apoi ședința închisă, exprimândŭ totdeodată dorința de a revedea în sesiunea viitóre érășĭ întrunițĭ pe toțĭ membri ai acestei adunărĭ, spre a urma însemnatele lucrărĭ menite a desvolta sentimentele patriotice și a înălța neamulŭ românescŭ.

Intêmplărĭ diferite.

Focŭ. In nóptea de 29 spre 30 Aprilie au arsŭ în Șura mare douĕ șurĭ.

Intre urșĭ. In pădurea din Câmpia Crișului, pădurarulŭ r. Ionŭ Cosoveanŭ, unŭ tînĕrŭ putemicŭ, vêna deunădile după becațe, când deodată eși dintr'unŭ desișŭ unŭ puiu de ursŭ și, ca și cum șĭ-ar căuta scutŭ, se puse la picióreie vênătorului. Cosoveanŭ apucă puiulŭ de ursŭ și-lŭ isbì de unŭ arbore așa că bestia urlà de durere. Indată se audì unŭ echo îngrozitorŭ: ursóica era în apropiere și eși repede. Periculŭ pentru Cosovean era cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ pușca îi era încarcată numai cu alice de paserĭ. Ursóica tocmai voia sĕ se repédă asupra vênătorului, când acesta îi descărcà pușca dreptŭ în ochĭ. Acéstă norocósă împușcătură făcù pe ursóică sĕ fugă. Cosoveanŭ încercà sĕ'șĭ încarce repede pușca cu unŭ glonțŭ, dér pré târdiu sfêrși cu încărcarea. Ursóica dispăruse deja și îndrăsnețulŭ vênătorŭ trebui sĕ se mulțămescă cu miculŭ puiu de ursŭ. Ursóica a fostŭ urmărită încă în diua aceea și ucisă.

Literatură.

„Revista Nouă", care apare în Bucurescĭ sub direcțiunea D-lui *B. P. Hașdĕu* și sub redacțiunea D-lorŭ *Barbu Stef. de la Vrancea, Al. Vlahuța, D. D. Racovița* și *Victorŭ Bilciurescu*, are următorulŭ sumarŭ:

Nru. 4.: B. P. Hașdeu: Rîulŭ Argeșŭ, Tĕrgulŭ Argeșŭ. Biserica Argeșŭ; *I. Bianu*: Costachi Conachi; *Th. D. Speranță*: Anecdote populare; *De la Vrancea:* Domnulŭ Vucea; *B. P. Hașdeu:* Hagi-Tudose (Poesie). *G. I. Pitișŭ:* Nunta în Șcheiu. *D. D. Racoviță:* Profile din Teatru: Iulianŭ; *Grigorescu:* Lângă iaz (heliografie); Portretŭ: Conachi.

Nr. 5.: Ion Ghica: Amintirĭ din Pribegia după 1848; *B. P. Hașdeu:* Stefan și Radulŭ (Cântec bĕtrânescŭ); *Ver. Micle:* Rime la unŭ amicŭ (Poesiă); *De la Vrancea:* Grigorie Alexandrescu (Biografiă); *A. Vlahuță:* In fericire (Poesiă); *Ionnescu Gionŭ*: Din Istoria fanarioțilorŭ; *Th. D. Speranția:* Deli-Satîr (Poveste); *Gh. din Moldova:* Poesii; *Th. D. Speranția:* Jdanulŭ Călare (Anecdotă populară); *Dinu Golescu:* Starea țĕranului românŭ la 1820. *B. P. Hașdeu* și *I. Bianu*: Notițe bibliografice. *C. Demetrescu*: Menueto (Musică); Portretŭ: Gr. Alexandrescu.

The Land begond the forest [Țera de dincolo de pădure] e titlulŭ unei cărțĭ, apărute în limaa engleză, cu multe ilustrațiunĭ. Opulŭ cuprinde douĕ volume și e scrisŭ de Emilia Gerard [soția de Laczowsky], o damă care a trăitŭ mai mulțĭ anĭ în Sibiiu și care șĭ-a câștigatŭ unŭ renume prin scrierile sale; Novele din Băile herculane, Reata, Vecinulŭ meu, Cerșitorulŭ ș. a. Volumulŭ dintêiu cuprinde 340, alŭ doilea 370 p. Pe lângă numeróse ilustrațiunĭ cu textŭ, se află mai multe ilustrațiunĭ colorate fórte frumóse, mai alesŭ tipurĭ din poporŭ după fotografii. In volumulŭ prim autórea consacră 12 capitule Sasilorŭ, 10 capitule Românilorŭ, revine apoi asupra ambelorŭ națiunĭ în volumulŭ alŭ alŭ doilea, în care vorbesce și despre Secui, Maghiarĭ, Armenĭ și Țiganĭ, dér pe scurtŭ.

Dare de sémă,

Despre venitele și spesele balului românŭ arangiatŭ în 25 Februarie nou 1888 în Aradŭ, în favorulŭ fondului

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(3)

Din viéța și scrierile lui
Nicolau Lenau.

După isvóre străine.

I.

Ilusiile ce și le făcea Lenau în Pojunŭ despre viitorulu sĕu în curêndŭ fură risipite prin o grabnică și tristă schimbare. După o jumĕtate de anŭ vĕdêndŭ câtă greutate îi face mamei sale, sĕ reîntórse érășĭ în Viena, unde 'șĭ continuă studiile după ce sĕ împăcà cu moșu-sĕu, dér elŭ se reîntórse acolo cu unŭ altŭ planŭ, diferitŭ de planulŭ ce'lŭ făcù moșului sĕu, și anume elŭ scrie bunicei sale:

„După o strictă esaminare a vieții precum și'a aplicărilor mele mĭ-am schimbatŭ planulŭ de-a mai continua studiile juridice, hotărându-mĕ cu tótă seriositatea a mĕ dedica studiului filosoficŭ, pentru ca astfelŭ bine pregătitŭ, prin diligință sĕ potŭ ocupa o catedră de profesorŭ. Studiile juridice nu deschidŭ omului prospecte sigure, și apoi ele suntŭ diametralŭ opuse înclinărilorŭ mele."

Intr'aceea bunică-sa devenindŭ vĕduvă nu voi nicidecum sĕ se unéscă cu planulŭ acesta alŭ lui, ér Lenau refusândŭ a mai continua studiile juridice începù a treia carieră și anume îșĭ întórse privirile spre gospodăriă, pentru care îlŭ însuflețì amiculŭ sĕu Fridericŭ Keyle. Sĕ hotărî decĭ a întra întrunŭ institutŭ agronomicŭ din Ovár. Dér nu peste multŭ timpŭ elŭ însuși sĕ disgustă de acéstă nouă carieră, la care s'a aplicatŭ mai multŭ ca sĕ facă hatârulŭ bunicei sale decâtŭ dintr'o aplicare firéscă. In Ovár scrise câte-va poesii mai scurte carĭ afară de una „Die Göttin des Gluks" s'au pierdutŭ cu totulŭ.

Lenau abia petrecù în Ovár unŭ anŭ căcĭ înainte de Martie 1823 îlŭ aflămŭ érășĭ în Viena, de unde scrie mamei sale că, deși bunică-sa îlŭ îndruméză a merge înapoi la Ovár, elŭ cu tóte astea va rĕmânea în Viena făcêndu'șĭ unŭ nou planŭ de viéță. Probabilŭ că se cugeta seriosŭ la cariera medicală, astfelŭ decĭ anulŭ 1823 l'a petrecutŭ în afară de școlă în cafenea și lângă masa de scrisŭ.

Despre rolulŭ ce l'a jucatŭ Lenau în societatea vienesilorŭ ne dă câteva amĕnunte prietinulŭ și contimporanulŭ sĕu Seidl: „Aicĭ am întêlnitŭ de nou pe Niembsch și am legatŭ cu elŭ o prietiniă cu multŭ mai intimă ca în trecutŭ. Am petrecutŭ cu elŭ (la „Neuner") serile cele mai pline de farmecŭ dinpreună cu capacitățile cele dintâiu de pe atuncĭ, precum: A Auesperg, br. Schlecht, Dräxler [Manfred], Bauernfeld și alții. Aicĭ mĭ-am luatŭ dejunulŭ și cina în societatea măestrului „Nicolau", umblândŭ amêndoi cu pașĭ gravĭ și marĭ prin odaia cea strîmtă și lăsândŭ sĕ se înalțe din pipele nóstre verigĭ dese de fumŭ, în vreme ce scrutătorulŭ meu prietinŭ pĕtrundea cu privirele lui până în adênculŭ sufletului meu. Aicĭ îmĭ formaseiu opiniunea că elŭ este unŭ bărbatŭ unicŭ în felulŭ sĕu, a cărui personalitate poetică așa de tare mĕ atrase la sine, și așa de tare mĕ convinse, că elŭ este unŭ adevĕratŭ poetŭ, care însĕ urăsce publicitatea. Doriam fórte tare se calcŭ pe urmele lui, ale aceluia care într'adevĕrŭ décă ar trăi în singurătatea convenabilă lui n'ar puté crea decâtŭ numai opere marĭ. Când l'am aflatŭ odată în voiă bună, l'am întrebatŭ, că nu scrie poesiă? Rĕspunsulŭ sĕu fù fórte categoricŭ, ér când l'am întrebatŭ despre obiectulŭ lirei sale îmĭ rĕspunse: „Reflexiunĭ, considerațiunĭ de viéță, rapsodii, aforisme, lucrurĭ nebunescĭ, — acușĭ voiu scrie unŭ „F a u s t," strigă deodată. dér numai a-lŭ tipări nu este iertatŭ — înțelegĭ?" Da atuncĭ mi-'lŭ închipuescŭ adeseorĭ cufundatŭ în gândurĭ „fantastice" ședêndŭ în colțulŭ odăii de biliardŭ, cu capulŭ plecatŭ spre pieptŭ, privindŭ spre jeraticulŭ din pipă cu picióreie întinse pe unŭ scaunŭ, cu mâna dréptă jucându-se prin pĕrulŭ seu negru din când în când încrețindu'șĭ fruntea orĭ zîmbindŭ batjocoritorŭ, — stândŭ astfelŭ în mijloculŭ numĕroșilorŭ cunoscuțĭ și totușĭ ca și cum ar fi singurŭ, neobservândŭ ce se întêmplă împrejurulŭ sĕu, până când deodată sare dreptŭ în susŭ, îșĭ scutură capulŭ și cu o vioiciune mare apucândŭ una din bețele de biliardŭ se întórce cătră unulŭ dintre cunoscuții sĕi, dicêndu'i: „Prietine, Allons, unŭ jocu!" Astfelŭ alungându'șĭ spiritele rele, jócă minunatŭ."

Tristețea, ce'lŭ stăpânea încă pe atuncĭ, avea causă destulŭ de gravă. Lenau la an. 1821 făcù cunoscință cu Berta, frumósa domnișóră a unui consiliarŭ aulicŭ esternŭ, care cunoscință o reînoi după ce se întórse în Viena. Elŭ într'adevĕrŭ o iubea, dér se vede că iubirea acésta fù cam ușuratică, și anume din partea ei. Relațiile de dragoste nu remaserĕ fără urmărĭ seriose, căcĭ Lenau în curêndŭ n'avea sĕ se îngrijască nu-

„Associațiunei naționale române pentru cultura poporului românŭ“ și a societății meseriașilorŭ românĭ „Progresulŭ“ în Aradŭ. I. Din bilete 334 fl. 50 cr. II. Din suprasolvirĭ 55 fl. III. Din contribuirĭ 69 fl. IV. Din contribuirĭ colectate 119 fl. 15 cr. Suma totală a venitului: 577 fl. 65 cr. Se scadŭ spesele balului 265 fl. 19 cr. Remâne venitŭ curatŭ: 312 fl. 46 cr.

Au suprasolvitŭ următorii d-nĭ: Dr. George Plopŭ 6 fl. Carol Wittman 6 fl. Dr. Nicolau Oncu 5 fl. Virgilŭ Bogdanŭ 3 fl., Nicolae Maiorŭ 3 fl., Grigore Venter 3 fl., Aurelŭ Suciu 3 fl., Dr. Nicolae Ciaclan 2 fl., Tiution căpitanŭ 2 fl., Ioanŭ Codreanŭ 1 fl., Demetrie Antonescu 1 fl., Vasiliu Mironŭ 1 fl., Florescu jun 1., vĕd. Ioruovicĭ 1 fl., Florianŭ Moșescu 1 fl., Dr. Imre Arvarffy 1 fl., Atanasiu Mera 1 fl., Vasiliu Mangra 1 fl., Augustinŭ Beleșŭ 1 fl., Augustinŭ Rubinescu 1 fl. Dr. István Prigl 1 fl., Ioanŭ Cornea 1 fl., Ioanŭ Rusu 1 fl., F. Beleșiu 1 fl., Dr. Demetriu Magdu 1 fl., Petru Truția 1 fl., Dr. Iacobŭ Hotaran 1 fl., George Popovicĭ 1, Dr. George Chiciu 1 fl., Adrianŭ Cașolțianŭ 1 fl.

Au contribuitŭ următorii d-nĭ: Ioan Mețianŭ 10 fl., Magyar franczia biztosito tersaság 10 fl., Bela Suhajda 5 fl., Steiniczer Iozsef Pal 5 fl., Dr. Atanasiu Sandor 4 fl., János Kriván 4 fl., Paulŭ Rotariu 4 fl., Emanoilŭ Ungureanŭ 3 fl., Antoniu de Mocioni 3 fl., Eugeniu de Mocioni 3 fl., Alexandru de Mocioni 3 fl., Gyula Laresch 2 fl., Antal Hofman 2 fl., Constantinŭ Popovicĭ 2 fl., Ioanŭ Petricŭ 2 fl., Steiniczer Imre Pál 2 fl., Gavrilŭ Bodea 2 fl., Vincențiu Babeșŭ 1 fl., Achimŭ comptabilŭ „Timisiana“ 1 fl.

Prin colecta d-nei Cristina Codreanu din Siclau au incursŭ 15 fl., dela următorii d-nĭ: Gregoriu Mladin 1 fl., Elisabeta Pelisiu 3 fl., Nicolau Mladin 1 fl., Corneliu Mladin 1 fl., Ioanŭ Mladin 1 fl., Petru Zeldesianu 1 fl., Aureliu Popoviciu 1 fl., D-na Maria Serbu 1 fl., Dr. Glük Ignácz 1 fl., Avacum Codrean 1 fl., Dimitrie Codrean 1 fl., Nica Codreanu 50 cr., Iosifŭ Danu 50 cr., Mariora Popovicĭ 1 fl.

Prin colecta d-șórei Livia Budai din Zarandŭ au incurs 14 fl. dela următorii d-nĭ și d-ne: Livia Budai 4 fl., Ecaterina Stanu 5 fl, N. N. 1 fl., Sigmundŭ Budai 2 fl., Ileana Ciorogarĭ 2 fl. Prin colecta d-nei Aurelia Piposiu din Sibiiu a incuesŭ 12 fl, dela următorii: Nicolae Popea 5 fl., Dr. D. P. Barcianu 1 fl., Dr. A. Brote 1 fl., Ioanŭ Balintŭ 1 fl. Dr. F. Crișianŭ 1 fl., E. Cristea 1 fl., Eugeniu Brote 1 fl., Aurelia Piposiu 1 fl.

Prin colecta d-șórei Roza Beleșiu din Simandŭ a incursŭ 10 fl. 50 cr. dela următorii d-nĭ și d-ne: Elisabeta Beleșiu 1 fl. 50 cr. Rozalia Beleșiu 1 fl. 50 cr., Ionŭ Magdu 50 cr., Fabriciu Manoilă 1 fl., d-na Maria Stana 1 fl., d-șóra Rozalia Stana 50 cr., Pavelŭ Stana 1 fl., Alexandra Volentir 50 cr., Melania Volentir 50 cr., Maria Lucutia 1 fl., Luisa Lucutia 50 cr., d-na Eugenia Popescu 1 fl.

Prin colecta d-șórei Vilma Moldovanŭ din Deva a incursŭ 10 fl. dela următorii d-nĭ și d-ne: Ana Petco 1 fl. Elena Popŭ H. Longin 1 fl. Lucreția Costa Olari 2 fl., Alexandru Moldovanŭ 1 fl. 50 cr., Vilma Moldovanŭ 1 fl., Augustinŭ Nicóră 2 fl. N. S. 50 cr., N. N. 1 f.

Prin colecta d-lui Aurelŭ Novacu din Biserica albă a incursŭ 9 fl. 35 cr. dela următorii d-nĭ: Ionŭ N. Roșiu 2 fl. And. Boborony 1 fl., D. Bălănescu 1 fl. Aurelŭ Novacu 2 fl., Costa Paleu 1 fl., Zamfirŭ Roșescu 50 cr., Davidŭ Rugaciu 50 cr., Ionŭ Eremnicescu 50 cr., Panta Țĕranŭ 1 fl.

Prin Colecta d-nei Victoria Erdélyi din Orăștiă a incursŭ 7 fl. dela următorii d-nĭ și d-ne: Ana Poppŭ 2 fl. Marcu Corvinŭ 1 fl., Maria Vladŭ 1 fl., Dr. Iónŭ Mihu 3 fl., Victoria Erdélyi 1 fl.

Prin colecta d-lui Iónŭ Rociu din Ceica Maghiară a incursŭ 8 fl. dela următorii d-nĭ: Ionŭ Rociu 1 fl., Iónŭ Corbușiu 1 fl., Paulŭ Fasie 1 fl., Ionŭ Moga 1 fl., Iónŭ Glitia 1 fl., Mihaiu Popescu 1 fl. Iónŭ Gentiu 1 fl., Demetriu Moga 1 fl.

Prin colecta d-nei Roza Moțiu din Cuvinŭ a incursŭ 7 fl. 30 cr. dela următorii d-nĭ: Nicolae Stefu 1 fl. Vincențiu Ioanoviciu 1 fl. George Sèrbu 10 cr., Dimitrie Cicireanu 10 cr. Mihaiu Cure 1 fl. Avramŭ Sèrbu 50 cr., Nicol. Varsiandau 20 cr., Vasiliu Vancu 20 cr., Demetriu Vancu 50 cr., Iotia Breteanu 20 cr., Mitru Iozsa 50 cr., Stefanŭ Luca 50 cr., Traianŭ Moșiuțŭ 50 cr. Roza Moțŭ 1 fl.

Prin colecta d-lui Nicolae Zigre din Oradea mare au incursŭ 8 fl, dela următorii d-nĭ: Ionŭ Popŭ 2 fl., Toma Păcală 1 fl., Petru Ionașiu 1 fl., Ieroteu Beleșiu 2 fl., Nicolae Zigre 2 fl.

Prin colecta d-lui George Lazar din Vinga au incursŭ 5 fl. dela d-lŭ George Lazarŭ.

Prin colecta d-șórei Iulia Bocșianŭ din Curticiu au incursŭ 2 fl. dela d-șóra Iulia Bocșianŭ.

Prin colecta d-nei Sofia Belesiu din M. Radna au incursŭ 2 fl., dela d-na Sofia Belesiu.

Prin colecta d-șórei Dragina Mera din Siria au incursŭ 2 fl., dela d-șóra Dragina Mera.

Prin colecta d-nului Bart. Baiulescu din Brașovŭ a incursŭ 1 fl., dela d-nulŭ Bartolomeu Baiulescu.

Tóte acele stim. Dómne și on. Domnĭ, carĭ au primitŭ listele de contribuire și încă nu mi le-au retrimisŭ, suntŭ rugațĭ ca se mi-le restituéscă pentru închiarea definitivă a dărei de sémă. . . .

Aradŭ la 28 Aprilie 1888.

Aurelu Suciu,
casariulŭ comit.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 2 Maiu. Starea sănĕtății împĕratului e mai puținŭ bună. Frigurile suntŭ în crescere. Somnulŭ e neliniștitŭ, nerecreatorŭ.

Roma, 2 Maiu. Prințulŭ de corónă a asistatŭ în fortulŭ Tiburtina la esperimentele de împușcare cu pușca Gelatini. Pușca s'a spart. Țăndările de tinichea de ferŭ au pĕtrunsŭ prin scândura, unde se afla prințulŭ de Neapole, și l'au rănitŭ ușorŭ atâtŭ pe elŭ câtŭ și pe mai mulțĭ oficerĭ.

Amsterdam, 2 Maiu. Bóla regelui inspiră temerĭ de o apropiată catastrofă.

Sofia, 2 Maiu. Maiorulŭ Popov a fostŭ condamnatŭ pentru defraudare la 4 anĭ închisóre de fortăreță.

DIVERSE.

Cum se potŭ deosebi ouĕle próspete? Intr'o litră de apă topimŭ 120 grame sare. Décă în apa acésta punemŭ oulŭ de o di, se cufundă până la fundulŭ paharului; celŭ de două dile nu se cufundă de totŭ, celŭ de 3 dile înótă în apă; celŭ de 5 se ridică până aprópe de suprafață, și cu câtŭ e mai vechiu, cu atâtŭ mai tare se ridică. Proba acésta cu deosebire se recomandă económelorŭ atuncĭ când e vorba ca sĕ'șĭ alégă ouĕ pentru a fi puse sub cloșcă.

Carnea și puii. Fiă-care económă, carea ține pasĕrĭ de curte (galițe), va fi sciindŭ, cum aceste iubescŭ fórte tare carnea. Hrănirea lorŭ și cu carne are tare mare influință la inmulțirea ouèlorŭ, din acestŭ punctŭ de vedere chiar acuma, în timpulŭ celŭ mai potrivitŭ, se recomandă din când în când a le arunca galițelorŭ și unele bucățele de carne mai neînsemnate. Déră sĕ se feréscă fie-care económă a le da carnea animalelorŭ perite de vr'o bólă, deórece în acestŭ casŭ adeseorĭ se întémplă, că prin acésta trece bóla la paserĭ. Sĕ li se dea déră carne sănĕtósă căcĭ numai astfelŭ se ajunge scopulŭ doritŭ.

Indepărtarea furnicelorŭ. Cine nu va sci din esperință, cum furnicele adeseorĭ causéză pagube marĭ, precum în plante așa și la pomĭ. Pentru delăturarea lorŭ până acum s'au folositŭ multe mijlóce, déră fără resultatŭ. Acum însĕ găsimŭ în foia „W. L. Z.“ unŭ mijlocŭ de totŭ simplu și ușorŭ, cu care póte sĕ facă încercare orĭ și cine. Aicĭ adecă în acéstă fóiă unŭ grădinarŭ vestitŭ, din esperința propria, făcută cu mare resultatŭ, dice: că acele locurĭ, pe unde se arată furnicele, trebue unse cu petroleu. Resultatulŭ va dovedi, că mirosulŭ petroleului e atâtŭ de nesuferitŭ de furnicĭ, încâtŭ pe aceste locurĭ de felŭ nu vomŭ mai vedé nicĭ măcarŭ una. Décă pe drumulŭ lorŭ vomŭ picura câteva picăturĭ de petroleu, îndată vom observa, că ele începŭ a fugi pe alte drumurĭ laterale de mirosulŭ acesta, lorŭ atâtŭ de nesuferitŭ. Cei iubitorĭ de florĭ cultivate în vase în interesulŭ lorŭ vorŭ face fórte bine, décă marginile, séu buzele vaselorŭ le vorŭ unge cu petroleu; făcĕndŭ acésta, furnicele de felŭ nu vorŭ mai nĕpăstui florile.

Romanulŭ unei maimuțe. In aquariulŭ din Berlinŭ se găsesce o maimuță de o specie numită: de Gibraltarŭ, a cărei viéță represintă unŭ episodŭ de romanŭ criminalŭ și conține o ironiă asupra aplicării ad-literam a legilorŭ engleze. Acestŭ felŭ de maimuță este mare ca unŭ copilŭ 6—8 anĭ, e destulŭ de robustă și în Europa trăesce numai prin pesterile Gibraltarului într'unŭ numĕrŭ neînsemnatŭ. Afară de alte calitățĭ, aceste maimuțe sunt de o vigilență extraordinară. Indată ce se apropie ceva suspectŭ, maimuțele-sentinele, apoi totŭ corulŭ, începŭ a striga și a țipa îngrozitorŭ. Guvernulŭ englezŭ a decisŭ sĕ se foloséscă de acéstă vigilență a maimuțelorŭ, ca prin ea sĕ se împedece eventualŭ o surprindere a cetății Gibraltarŭ de către dușmanĭ. Astfelŭ pe la 1850 s'a făcutŭ o lege, prin care se oprea uciderea maimuțelorŭ din Gibraltarŭ. Urmarea a fostŭ o crescere extraordinară a îndrăznelii acestorŭ animale: exemplarulŭ masculŭ, despre care este vorba aicĭ, împreună cu femeea sa, erau subiectele cele mai insolente, căcĭ amêndoi se furișau până la casele ómenilorŭ spre a jefui.

Intr'o di cei doi soțĭ-hoțĭ veniră la o casă isolată pe unŭ dealŭ, făcură perchisițiă în lipsa ómenilorŭ și găsiră un copilŭ micŭ în leagănŭ. Dintr'un motiv séu altulŭ maimuțele maltratară copilulŭ așa de rĕu, încâtŭ muri. Părinții copilului întorcĕndu-se acasă, prinseră pe asasinĭ și necutezândŭ a călca legea și a'i ucide, îi predară guvernatorului. Nicĭ acesta nu voi sĕ pórte singurŭ rĕspunderea, ci convocà unŭ tribunalŭ militarŭ, care condamnà pe maimuțe la mórte. Dér autoritățile engleze se încurcară când fu vorba despre modulŭ esecutării sentinței. In fine recurseră la otravă. Fiă-cărei maimuțe i-se dete o smochină, în care era ascunsă o mare doză de strihnină. Femela mâncà smochina și după câteva minute murì în durerĭ cumplite. Insĕ maimuțoiulŭ esaminà smochina sa, găsì otrava, o mirosì, și neplăcĕndu-i. se vede, o înlăturà și mâncà smochina fără otravă și decĭ nu murì. Acum ce era de făcutŭ? In legea engleză este unŭ paragrafŭ specialŭ, în care se dice, că sentința nu se póte esecuta decâtŭ odată asupra unui delicventŭ. Prin urmare nu rĕmase altceva de făcutŭ, decâtŭ a da drumu animalului; unŭ oficerŭ din garnizónă îlŭ luà la sine, mai târdiu îlŭ dăruì unei dame engleze, care trăia în Malta. Aci se dice că maimuța s'a cam cultivatŭ, căcĭ mânca chiar cu servitorii la masă și se purta destulŭ de bine. Dér într'o di, în lipsa stăpânei și a servitorilorŭ, animalulŭ devastà și prăpădi totŭ prin casă, vase, mobile, covore și de aceea fù dăruitŭ altora. In fine ajunse la o familiă din Hamburg, care îlŭ dăruì aquariului din Berlinŭ, unde trăesce acum în aceeașĭ secțiă a maimuțelorŭ, în care se găsesce și un pavianŭ, căruia i s'a scosŭ din capŭ cerebelulŭ în scopurĭ de vivisecțiă și care cu tóte astea sburdă și astădĭ veselŭ în colivia sa.

---

mai de Berta, ci și de fetița ei. In curêndŭ însĕ elŭ se convinse pe deplinŭ că ea l'a înșelatŭ amarŭ nimicindu-i sentimentele cele mai curate. Elŭ o părăsì numai decâtŭ, ér ea se alăturà pe lângă unŭ comerciantŭ grecŭ.

Rana acésta rĕmase adêncŭ săpată în inima lui Lenau și niciodată nu se vindecà deplinŭ, așa încâtŭ amintirea nenorocitelorŭ relații ce le-a avutŭ cu Berta îlŭ neliniștiră în întrega sa viață și probabilŭ că totŭ acésta a fostŭ causa că elŭ niciodată nu putu gusta fericirea conjugală. In aceste dile de grea cercare pentru elŭ n'avea altă mângăere decâtŭ în mamă-sa, care de asemenea locuia în Viena făcĕndŭ orĭ și ce numai sĕ pótă ușura fiiului-sĕu.

Cu finea anului 1825 Lenau cădù greu bolnavŭ, din care causă părăsì studiile medicale. pe carĭ niciodată nu le-a iubitŭ. In 1826 pentru întâiașĭ dată făcù o escursiune cu cumnatulŭ sĕu Schurz prin Alpii austriacĭ. Chipurile mărețe ale naturii au lăsatŭ urme adêncĭ în sufletulŭ sĕu, ceea ce se vede din poesiile sale. Pe timpulŭ acesta în pulpitulŭ mesei lui de scrisŭ multe poesii asceptau sĕ védă lumina dilei, dintre carĭ însĕ nu împărtăși decâtŭ numai unele amicilorŭ sĕi mai intimĭ, în publicŭ însĕ nu eși nicĭ una. Cea dintêiu poesiă a lui „*Iugendträume*“ apăru în almanachulŭ lui Seidl numitŭ „Aurora“ cu subscrierea: N. Niembsch. Numele de *Lenau* șĭ-l'a însușitŭ numai în 1830 în diarulŭ „Wiener Modenzeitung“ și când, voindŭ sĕ încungiure censura, dede prietinului sĕu br. Antoniu Auesperg în semnŭ de iubire lucrările: *Glauben, Wissen* și *Handeln*, pe care acesta le și publicà în diarulŭ de sub direcția lui Seidler „Damenzeitung“.

La 24 Octomvre 1829 mamă-sa murì după lungĭ suferințe. Noi scimŭ deja iubirea sfântă ce era între mamă și fiu. Scimŭ cum mama lui tótă viéța sa, până în ora morții, o jertfì fiiului sĕu, de unde ne putemŭ esplica marea supĕrare, tristețea fără capĕtŭ ce i-o causà mortea ei, care a meritatŭ într'adevĕrŭ amintirea ce i-o face poetulŭ nu numai în poesiile sale lirice, precum: *Zukunft*, *Der offene Schrauk*, *Der Seelenkranke*, ci și în trăsurile mai principale din *Faust* [Der Abschied, Der Traum].

După mórtea mamei sale, Lenau ședea c'unŭ tînĕrŭ polonŭ, nobilulŭ Nicolau Antonievicz-Boloz, a cărui prieteniă i-a deșteptatŭ în sufletŭ compătimirea sa fața de națiunea polonă, ceea ce o și mănifestă în cântecile sale numite: *Polenlieder*. Amintirea acestei prietinii este opera sa întitulată „*Abschid von Galizien*,“ pe care Lenau o traduse din originalulŭ lui Antonievicz, unica traducere ce o avemŭ dela elŭ. Ei ședură împreună aprópe unŭ anŭ folosindŭ timpulŭ spre studiu.

In curêndŭ îi succese a face două esamene, ér când era sĕ se pregătéscă pentru alŭ treilea, se născù în elŭ o ură așa de mare pentru studiulŭ medicinei, încâtŭ îșĭ aruncà cărțile la o parte și sdrobitu corporalminte alergà sub ceriulŭ liberŭ ca sĕ se recreeze. Diua rigorosului alŭ treilea era fixată pe 20 Iuliu, dér Lenau nu se presentà de locŭ, rĕmânĕndŭ astfelŭ fără esamenŭ pentru totdéuna.

In Septemvre 1830 merse érășĭ în Viena sĕ facă esamenulŭ, dér în 26 Septemvre, murindŭ bunică-sa, eredì frumósa avere de 10.000 florinĭ. Fiindu-i astfelŭ subsistența asigurată pe câtva timpŭ, se ocupà numai cu cugetulŭ edării poesiilorŭ și spre scopulŭ acesta aflà de bine a merge la Stuttgart, unde sĕ între în tractărĭ cu renumita editură Cotta.

[Va urma].

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 17 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vend.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.27
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	93.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.50	„	104.50
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 30 Aprilie st. n 1888.

Renta de aurŭ 4%	98.—
Renta de hârtiă 5%	86.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	105.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	114.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.49
Napoleon-d'orĭ	10.02¹

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Móra cu vaporŭ de vălţuitŭ (becheluitŭ) a lui Martin Fromm în Braşovŭ.

Rugămŭ pe domnii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

„Transilvania“ bancă generală de asigurare mutuală în Sibiiu.

Comptulŭ încheiatŭ alŭ secţiunei I-a pro 1887.

Venituri:	fl.	cr
Fondul de premii din a. 1886	11008	26
Premii după detr. stornilor .	81460	80
Taxe după detragerea stornilorŭ	6780	40
Reservă pentru daune ex 1886.	1092	58
Venituri diverse	378	
Contulŭ profitului pro 1885 şi 1886.	1422	27
Contul fondului de garanţiă	1941	51
	104083	82

Eşirĭ:	fl.	cr
Premii pentru reasigurare. . .	22667	36
Salare, spese, timbre, tipăriturĭ, spese de călĕtorie, dare etc. .	17180	84
Taxe de timbre şi contribuţie .	1548	27
Amortisare de mobilĭ 136 fl. 17 c. Amortisare din spesele de întemeiare . . 822 fl. 83 c. Amortisare din pretensiunĭ dubióse . . 102 fl. 62 c.	1061	62
Interese după obligaţiunile fondului de întemeiare	3335	50
Reservă de premii	12221	30
Daune plătite, detrăgêndŭ part. reasigurată	39987	98
Provisiunĭ	5087	34
Subvenţiunĭ la societăţĭ de pomp.	228	09
Reservă pentru daune pendente	765	52
	104083	82

Comptulŭ încheiatŭ alŭ secţiunei II-a pro 1887.

Venituri:	fl.	cr
Fondul de premii din a. 1886	195832	26
Transportulŭ premielorŭ din anulŭ 1886	7204	64
Premii după detr. stornilor.	88064	17
Taxe după detr. stornilor .	2823	01
Casurĭ de mórte insinuate ex 1886.	4976	04
Taxe de administrare dela tontine, arvune precludate etc.	1020	61
Interese şi venite dela casa proprie etc.	8220	57
	308141	30

Eşirĭ:	fl,	cr
Sume asigurate plătite fl. 44952.14 Reservă pentru casurĭ de mórte insinuate „ 2460.10 Plătirĭ pentru tontine contra-asigurate . „ 90.—	47502	24
Sume pentru zestre asigur. plătite	5000	—
Sume plătite pentru asigurărĭ de viéţă la ajungerea etăţii fixate	200	—
Premii de reasigurare	1952	04
Provis. de acuisiţiune fl. 481.14 Amort. din prov. capit. „ 3798.14	4279	28
Provisiunĭ de incassare. . . .	2659	95
Salare, spese, timbre, tipăriturĭ, dare, spese de călĕtorie, porti, inserate etc.	18580	99
Timbre şi contribuţie	1729	10
Reparatura casei	202	84
Poliţe rescumpĕrate	3479	29
Premii rebonificate	627	89
Amortisare de mobilĭ fl. 136.17 Amortisare din spesele de întemeiare . . „ 822.83 Amort. de pretensiunĭ dubióse. . . . . „ 205.24	1164	24
Perdere la cursulŭ efectelorŭ .	345	75
Onorare medicale.	1272	83
Inter. după oblig. fond. de intem.	3335	50
Fondul de premiii pro 1888 . . . . . . fl. 207864.39 Transportŭ de premii pro 1888 . . . „ 7284.30	215148	69
Profitŭ pro 1887	660	67
	308141	30

Bilanţŭ în 31 Decemvrie 1887.

Activa:	fl.	cr
Obligaţiunĭ needate	109800	—
fl. 20200 priorităţĭ ale I. drum de fer transilv . . à fl. 97.50 fl. 19695.—		
„ 15000 5½% scrisurĭ fonc. ale inst. de cred. fonc. ungarŭ . . . à „ 99.50 „ 14925.—		
„ 9000 5% scrisurĭ fonc. ale inst. de cred. fonc. ungarŭ . . . à „ 101.— „ 9090.—		
„ 6400 losurĭ pentru reg. Dunării à „ 118.50 „ 7584.—		
„ 7200 oblig. rurale transilvane . à „ 102.75 „ 7398.—		
„ 2000 5½% înscrise dela institutu fonc. din Sibiiu I emis. à „ 105.— „ 2100.—		
„ 1000 6% înscrise dela institutu fonc. din Sibiiu II emis. à „ 104.— „ 1040.—		
„ 7400 6% inscrise dela institutu fonc. din Sibiiu III emis. à „ 103.50 „ 7659.—		
„ 7000 5½% înscrise dela institutu fonc. din Sibiiu IV emis. à „ 101.50 „ 7105.—		
„ 2600 acţii ale I drum de fer. trans. à „ 164.50 „ 2138.50		
„ 8000 scrisurĭ fonc. ale „Albinei“ à „ 101.50 „ 8120.—		
„ 1300 rentă austr. à „ 76.05 „ 988.65		
„ 1000 3% scris. cu los. ale instit. fonc. austriacă „ 100.— „ 1000.—		
„ 200 rentă aust. în argintŭ . . . à „ 79.— „ 158.—		
„ 300 losurĭ de statŭ 1860 ⅕ . . . à „ 135.75 „ 407.25		
„ 500 losurĭ de statŭ 1860 ¼ . . . à „ 131.75 „ 658.75		
Acţii diverse . . . . „ 620.—	90687	15
Portofoliu de cambii	2902	87
Imprumuturĭ pe efecte	10252	83
Imprumuturĭ pe poliţe	69706	49
Imprumuturĭ pe poliţe de tontine . . .	7427	—
Pretensiunĭ la agentur	54482	58
Anticipaţiunĭ la inspectorĭ şi diverşĭ . .	5281	08
Debitorĭ diverşĭ	28869	15
Mobilii, table firmale şi tăbliţe	10998	27
Spese de întemeiare.	9900	72
Provisiunĭ capitalisate	57505	10
Realitatea în strada Cisnădiei Nr. 5. . .	43000	—
Cassa	2970	03
	584783	27

Pasiva:	fl.	cr
Fondulu de întemeiare . fl. 300000.— substrăgênduse amortisarea fl. 9200.—	290800	—
Fondulŭ de premii secţia I.	12221	30
Fondulŭ de premii secţia II. fl. 207864.39 Fondulŭ de reservă p. tontine fl. 55961.84 Transp. prem. sect. II . . . . fl. 7284.30	271110	53
Reservă pentru casurĭ de mórte insinuate .	2460	10
Reservă pentru daune de incendiu insinuate	765	52
Interese neridicate . .	2096	67
Fondulŭ de garantă sect. I.	1991	34
Fondulŭ de garantă sect. II.	2677	14
Escedentŭ în sect. II pro 1886	660	67
	584783	27

Wilhelm Bruckner m. p. Dr. **A. Brote** m. p.

Conturile de susŭ şi bilanţulŭ s'au aflatu în consonanţă cu registrele respective.

Sibiiu, în 5 Aprilie 1888.

Comitetulŭ de revisiune:

C. de **Hannenheim** m. p., **George Mike** m. p., directorŭ la direcţiunea fin. Dr. **Ioanŭ Nemes** m. p., advocatŭ.

51,1—1

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.